

Het Bossche Broek; de beschermer van 's-Hertogenbosch

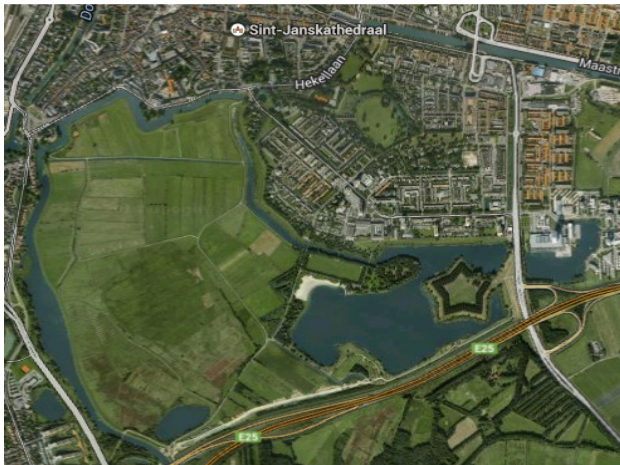
Anika Holtrop

Onderzoeksvraag

Wat is de huidige functie van het Bossche Broek Noord?

Gebiedsbeschrijving

Het Bossche Broek is een uniek natuurgebied doordat het grenst aan de historische binnenstad van 's-Hertogenbosch. Het is gelegen in de benedenloop van de Dommel. Tegenwoordig is het moerassige gebied vooral grasland en nat hooiland. Het Bossche Broek wordt door de snelweg A2 in twee delen gesplitst: Bossche Broek Noord en Bossche Broek Zuid. Deze poster gaat in op het noordelijke deel van het gebied. Het gebied ligt erg laag ten opzichte van de rest van Brabant, namelijk op 2m boven NAP^[1]. Een bovenaanzicht van het Bossche Broek Noord is te zien in figuur 1.

Figuur 1: Bovenaanzicht van het Bossche Broek ^[2].

Resultaten

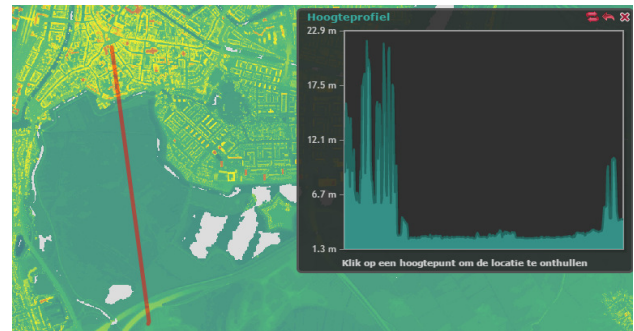
Ik heb gekeken naar literatuur van verschillende natuurinstanties, zoals het IVN en Waterschap De Dommel, en naar een hoogteprofiel ten opzichte van het NAP van het Bossche Broek. Hieruit heb ik de volgende resultaten gehaald.

Allereerst bleek dat het Bossche Broek Noord al langere tijd dienst doet als **retentiebekken** in geval van een piekafvoer vanuit de Ardennen via de Dommel. Hierdoor heeft het Bossche Broek al vaker onder water gestaan,

Figuur 2: Een impressie van het Bossche Broek met op de achtergrond de Sint Jan (www.jvanderperk.nl)

want het gebied ligt pal voor het **lozingspunt** van het **stroomgebied** van de Dommel. Hierdoor wordt het Bossche Broek in de volksmond ook wel 'het afvoerputje van Brabant' genoemd. Het totale Bossche Broek heeft een **bergingscapaciteit** van 8 miljoen m³ per jaar en heeft momenteel een overstromingsfrequentie van één keer in de 150 jaar^[3]. Dit komt omdat men meerdere maatregelen genomen heeft om meer water in het Bossche Broek te kunnen bergen als dat nodig is^[3].

Figuur 3: Hoogteprofiel t.o.v. NAP van een doorsnede van het Bossche Broek Noord (gebaseerd op ^[5]).

Ten tweede blijkt uit het hoogteprofiel uit figuur 3 dat het Bossche Broek Noord duidelijk lager ligt dan het centrum van 's-Hertogenbosch. Dit is niet verrassend, want vroeger was het gebied een moeras. Ook is er (deels hierdoor) sprake van veel **kwel**, wat zorgt voor speciale plantensoorten zoals de Grote Pimpernel^[4]. Het gebied is samen met de Moerputten en het Vlijmens Ven onderdeel van zowel Natura 2000 als de EHS^[2], wat de natuurwaarde van deze gebieden bevestigt. Naast de functie waterberging heeft het Bossche Broek ook een functie die dagelijks gebruikt wordt door veel mensen: recreatie. Het gebied leent zich hier erg goed voor, onder andere omdat het pal naast de stad ligt^[4]. Een impressie van het gebied is te zien in figuur 2.

Conclusie

Al met al blijkt dat het huidige Bossche Broek Noord verschillende functies vervult. De meest gebruikte is recreatie, maar de belangrijkste vanuit het oogpunt van deze wateranalyse is de functie van **retentiebekken**. Het Bossche Broek wordt hierdoor gezien als de beschermer van 's-Hertogenbosch in tijden van piekafvoer vanuit de Ardennen. Een laatste functie van het gebied is natuurbescherming. Door de unieke ligging van het gebied en de waterhuishouding is het gebied van grote waarde voor verschillende bijzondere soorten.

Referenties

^[1]De Monte, L. & Van de Vrede, E., De moerasdraak; een korte gebiedsbeschrijving van de Bossche Broek, Hogeschool Has Den Bosch.

^[2]Google Maps, 24 jan. 2015, www.google.com/maps

^[3]Waterschap De Dommel, Bossche Broek beschermt Den Bosch vroeger én nu.

^[4]IVN/VNW 's-Hertogenbosch, Natuurgebied het Bossche Broek, 24 jan. 2015, <http://ivn-s-hertogenbosch.nl/natuurgebieden/de-bossche-broek/20-natuurgebied-het-bossche-broek>

^[5] <http://ahn.geodan.nl/ahn/#>